

Soubor Krakonoš také navázal už v roce 1994 spolupráci s divadelníky v Německu a Francii. Zvláště z druhého kontaktu vzešlo v roce 1998 zajímavé česko-francouzské představení Měšťák šlechticem. Tehdy mnozí vysocké ochotníky podezírali, že plyně ovládají francouzštinu. Nevěděli však, že téměř všechny posty měly své české i francouzské představitele. Tahle inscenace zaujala také ředitele Franze Josefa Wittinga a výsledkem bylo pozvání na Světový divadelní festival do Paderbornu v Německu. Byl to mimořádný počín a asi se ho už jen tak nepodaří zopakovat. I když možné je všechno, vždyť ze spolupráce vzniklo i další představení Tři mušketýři. Také dřevění herci měli tu čest v roce 1997 odehrát na mezinárodním festivalu ve francouzském Dives-sur-Mer své představení klasické pohádky vedle Japonců, Američanů, Indů a bůhví koho ještě. Děti tenkrát byly tak nadšené, že obživlého Kašpárka s perníčky převálcovaly zpět na přenosné jeviště. Spadlá čepička, urvané rolničky, ztracený košíček a zděšený Kašpárek se krčili za kulisami. Je to ale hrdina, a tak o dva roky později spolu s kamarády zvládl týdenní šňůru po Normandii na jedničku i ve francouzštině. Zážitku ze společných mezinárodních zkoušek, představení, výletů do slavného Mont-Saint-Michel, z Eifelovy věže, pařížské Champs Elysée, ale i české Sněžky či Ještědu a společných pikniků za doprovodu muziky je nepřeborně.

čtvrtek 16. října 2008

kdy	co	kde
9:30	seminář	malý sál
11:00	přípravný výbor	klubovna
12:00	příjezd Králíky	městský úřad
13:00	seminář KR SČDO	sokolovna
13:00	příjezd Ořechov	městský úřad
13:30	loučení Sloupnice	malý sál
14:00	vítání Králíky	městský úřad
14:30	dechovka	před divadlem
14:30	vítání Ořechov	městský úřad
15:00	vítání Králíky	před divadlem
15:00	vítání Ořechov	před divadlem
16:00	Rozpalme to, má panenko	velký sál
16:30		
17:00	Křenovice	
20:00	Prachy? Prachy!	velký sál
20:30		
21:00	Králíky	
21:30	seminář KDP	půdička
22:00	zasedání poroty	kuřárna
22:30	společenský večer	hasičovna

Větrník, zpravodaj XXXIX. Krakonošova divadelního podzimu – Národní přehlídky venkovských divadelních souborů. Vydává Občanské sdružení Větrov. Redakce Jana Fričová, technické zpracování Ing. Josef Hejral, fotografie Ivo Mičkal. Tisk H&H Servis
Náklad 160 ks. Cena 7 Kč.

VĚTRNÍK

Ročník XXXIX.

Středa 15. října 2008

Dnes

kdy	co	kde
9:00	příjezd Sloupnice	
9:30	seminář	malý sál
11:00	přípravný výbor	klubovna
13:00	seminář KR SČDO	sokolovna
13:00	příjezd Křenovice	
13:30	loučení Vysoké nad Jizerou	malý sál
13:30	loučení Libice nad Cidlinou	malý sál
14:00	vítání Sloupnice	MÚ
14:30	vítání Křenovice	MÚ
14:30	dechovka	před divadlem
15:00	vítání Sloupnice	před divadlem
15:00	vítání Křenovice	před divadlem
16:00	Soudce jako břitva	velký sál
16:00		
16:30	Sloupnice	
17:30	Valná hromada Vobskočáku	malý sál
19:30	Soudce jako břitva	velký sál
20:00		
20:30	Sloupnice	
21:30	Promítání 222 let Krakonoše	velký sál
21:30	seminář KDP	půdička
21:30	zasedání poroty	kuřárna
22:00	společenský večer	hasičovna

Recenze

Vlastimil Peška

Měla babka čtyři jabka

Autor předlohy jako ředitel a umělecký vedoucí Loutkového

divadla Radost v Brně velice dobře zná své dětské diváky a hlavně tu nejmladší věkovou kategorii. Je autorem cca patnácti pohádek na známá témata (O Smolíčkovi, O perníkové chaloupce, Popelka a další). Předloha, kterou si vybrali Libiští, je montáží tří známých pohádkových příběhů a jedné vyprávěné „skoropohádky“. Svorníkem hry je fakt, že se vše děje kolem babky a dědka a že každý příběh je uschován v jednom ze čtyř jablíček. Vlastimil Peška prozaický text a rýmováčky doplnil písničkami a scénickou hudbou blízkou dětskému divákovi (nenáročné melodie s jednoduchým textem – viz ústřední písnička jako leitmotiv inscenace Byla jedna babka, měla čtyři jabka...)

Předností inscenátorů je

v první řadě dramaturgický výběr. Se znalostí svého publika vsadili Libiští na předlohu, která je ověřena praxí a vyšlo to na sto procent.

Dalším kladem, a to nemalým, je úprava provedená režisérem inscenace Jaroslavem Vondruškou (seniorem). Oproti původní předloze vypustil jednu pohádku a do principu jablečného odhalování zapojil vyprávění o dědečkovi a kozišku, přehodil „pohádkosled“ a vypustil přestávku. Představení se tak hraje

přijatelných 45 minut, získalo na spádu i temporytmu a vrcholí nejen nejveselejší, ale i tématicky

Partneři XXXIX. národní přehlídky venkovských divadelních souborů
Krkonošova divadelního podzimu

Tomáš Prosecký
Ořechov u Brna

UniControls

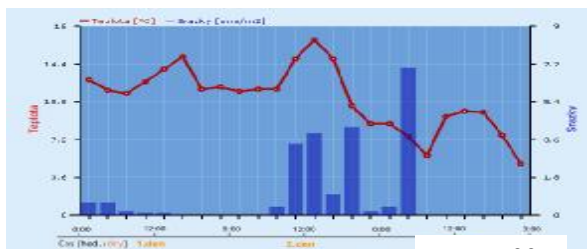

Vobskočáci pozor!

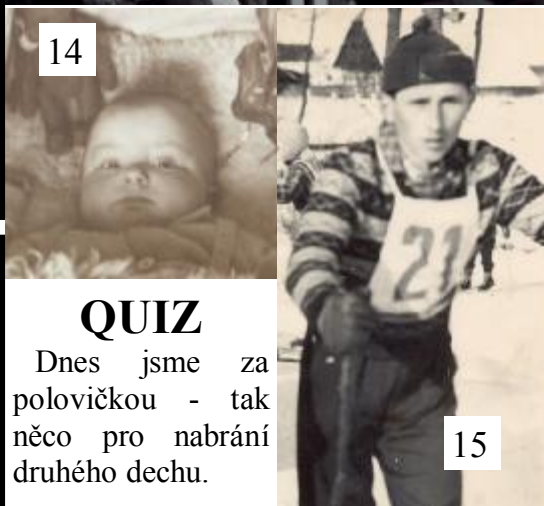
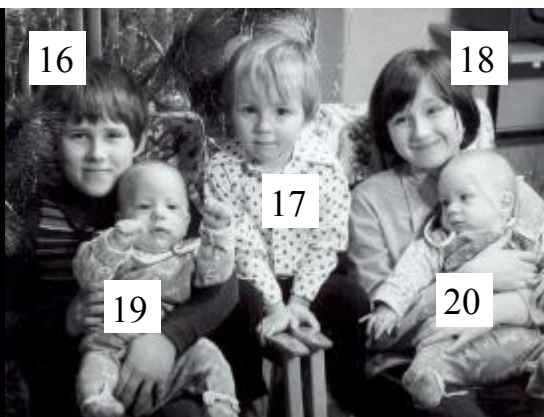
Hromadné valení
respektive
valné hromadění
se bude odehrávat
dnes od 17.30 hodin
na malém sále
Krakonoše.
Nezapomeňte
na příspěvky
finanční i do diskuse.

Dnes večer
bude na velkém sále
Krakonoše
filmové představení
k příležitosti 222 let
trvání
ochotnické činnosti.
Srdečně zveme,
vstupné volné.

Předpověď počasí na středu

strana 22

QUIZ

Dnes jsme za
polovičkou - tak
něco pro nabrání
druhého dechu.

A jak to bylo v čísle 4? 6=Aleš
Havelka, 7=Hanka Strnádková, 8=Míla
Nosek, 9=Pepa Poloprutský. Nezbyvá,
než posbírat odměnu.

Teplotně to bude ještě kolem de-
sítky. Od vrchu spadne vláha,
kvůli mlhám (hlavně v d'olíkách)
nebude vidět, nakonec se rozprší
celkem vydatně a zítra se začnou
snižovat teploty. Konečně dojde
na bačky a dvě trika.

nejzávažnější pohádkovou hříčkou
o společném zdolání drzé velké
řepy Pepy.

Výraznou a velmi působivou
složkou inscenace je její výtvarné
řešení v celém svém komplexu od
loutek, přes jejich provedení,
kostýmní i scénické řešení autorky
Lucie Auerswaldové-Babákové.
Zpracování loutek, povětšinou jako
manekýnů, umožňuje interpretům
dostatek volnosti k hereckému
projevu i pohybové stylizaci
jednotlivých zvířátek (kočička,
koza, pes apod.). Z hlediska
vnímání divákem, zvláště dětským,
stylové a barevné zpracování nese
s sebou velkou dávku humoru

(kráva, čuník, řepa), barevnou
pestrost (ježek, kočička) a hlavně
potřebnou nadsázku. Tuto pak není
nutné zdůrazňovat hereckým
projevem. Inscenátoři
nerespektovali autorovo výtvarné
-hudební řešení jednotlivých
zvířecích postav, šli svou vlastní
cestou a ta se pozitivně zúročila.
Hudební složka inscenace je
převzata od autora a tvoří
nedílnou a nenásilnou součást
hereckého projevu.

Představení (viděno od 10:50
hod.) je hráno svižně a radostně.
Vložená energie se odráží v reakci
dětí. Hravost celého kolektivu je
tou hlavní devizou celé inscenace,
která působí velmi mile a je
prošpikována humorem a
komediantstvím v tom nejlepším
slova smyslu (vnímáno dětským
divákem). Herecký projev má svůj
působ, neboť „dospěláci“ si hrají
na jevišti s plným nasazením,
nepřehánějí a nepodbízejí se dětskému
divákovi. Zůstávají každý sám
sebou a přitom je jasné, že všichni
dohromady si rádi hrají.

Předností režie je cílená úprava,
která sleduje úspěšný temporytmus
inscenace a zároveň dokáže
vytvořit stylově jednotnou
interpretaci všech účinkujících.

Libičtí měli odvahu k tvůrčímu
počinu. Vyplatila se a zúročila.

strana 3

Dušan Zakopal

Recenze

Simon Williams Polib tetičku

Letošní reprezentaci místního divadelního spolku - s hostující Marcelou Kollertovou z Červeného Kostelce a vysockou Lucií Vodseďálkovou, která však není „krakonošačkou“, ale pouze proto, že není členkou souboru - tvořili kromě techniky pánové Pošepný a Líbal. Dnes velmi populární anglickou komedii, hranou řadou ochotnických souborů, nastudoval (jak psáno v programu) profesionál, o scénografii bylo rovněž takto postaráno. Hlavní aktér, Jiří Pošepný, si noistalgicky zavzpomínal na svou někdejší báječnou Charleyovu tetu. Lidi se bavili, řvali smíchy...

Samozřejmě - díky poměrně vtipnému textu. Simon Williams

sice není Neil Simon, ale jeho text dává příležitost, a to jak hereckou, tak veskrze divadelní. O co jde: aby nebyl odhalen skutečný autor románu o němž se zajímá bigotně feministická redakce, která odmítá autory-muže, jsou postavy hry vystaveny řešení množství problémů a nedorozumnění. Neschází břitké dialogy a vtipné glosy, a to v žánru situační frašky těžící námět z poměrně jednoduché anekdoty. Neschází témata z

oblasti genderové i milostné. Jestli bývá tento žánr postaven i na břítkém slovním humoru, pak lze říci, že v případě vysocké inscenace zůstalo pouze při něm. A to navíc pouze zčásti. Situace, v níž se postavy nacházejí, jakoby nebyly, nevrší se z nutného jednání, ale pouze tím nejnutnějším přijde-odejde (a mezi tím rétorika). Přitom víme, že všichni

O seminář Mistra Půdy je takový zájem, že byl rozšířen na odpolední hodiny do prostor Větrova.

Včerejší vítání seminaristů se těšilo obzvlášť milému zájmu.

I duch místních hor a patron přehlídky je uvítal s poctami účinkujících souborů.

Konečný řešení!

Být tu s námi Láďa Dědek chtěl by toho svědek být! Rozhod jsem se koupit louku a na ní dům postavit.

V něm pak bude ze všech domů pěkných bytů nejvíce a bude mít hned nad vchodem - „Divadelní vesnice“.

Nebudem už nikam jezdit, loučit se. A setkávat. Budem pěkně spolu bydlet a divadlo hodně hrát.

To je sen, co nejde splnit. Ach – to je sen nemalý - což je dobře, vždyť bychom se za 14 dnů servali!

O role a o režii, o manželky, o dcery, tak nám tedy musí stačit ve Vysokém večery.

Večery – noci i rána, prostě týden jak má být. Až odjedem – od mých veršů budete mít na rok klid. (A budem se – tititi zas na sebe těšiti – Juch!)

Jiří Hlávka -

Mladí míří do divadla

Již druhým rokem bylo našemu gymnáziu umožněno, aby se

několik studentů zúčastnilo dvoudenního divadelního semináře. Tuto šanci jsme velice rádi využili. Během dvou dnů jsme viděli tři skvělá představení – Maryša, Měla babka čtyři jabka a Polib tetičku – a Defilé Pohárku SČDO. Na půdičce s panem Rudolfem Felzmannem se z nás stali „divadelní kritici“. Velmi

přínosná pro nás byla tři setkání s panem Františkem Laurinem, který nás zavedl do „duše“ herce a celé divadelní vědy. Dokonce jsme sehráli pod jeho vedením i krátké scénky a soutěže.

Mrzí nás, že tu s vámi nemůžeme být déle, a p r o t o doufáme, že se tu za rok s e t k á m e z n o v u .

C h t ě l i

bychom tímto poděkovat panu Františku Laurinovi, Honzovi Hejralovi ml. a celému KDP 2008.

Děkujeme!!!

*studenti gymnázia
I. Olbrachta,
Semily*

logického hodnocení vlastního postavení a ze situací, v nichž se nacházejí. Že nic nemůže být jenom jako. Proto se i zdá, že se v této inscenaci perou různorodé herecké výkony, od civilnějšího realistického (Kollertová) až po fraškovité až groteskní, a že to prostě nefunguje. A také jakoby

zúčastnění jsou velmi dobří herci, že i v této inscenaci hrají s nasazením a energií. Přesto se jejich aktivita mívá s účinkem. Jakoby jim scházela výbava pro komediální nadsázku, jakoby scházela schopnost proměny, která je uvěřitelná a nikoliv strojená, která vychází z

herci dokonce nejednali spolu či proti sobě, ale jen vedle sebe (dlouhé dialogy téměř bez změny

aranžmá a bez náznaku motivace k jednání). Takže - byť se publikum dobře bavilo, byť reagovalo na každý „fór“ a vtipnou narážku či bonmot (a spoustu z nich ještě herci zahlušili), na žánr situační komedie Vysočtí v tomto případě nedosáhli. Nepomohla jim v tom, bohužel, ani režie, ani scénografie.

Alexandr Gregar

Dnes se představuje

**DS Vojan Libice nad Cidlinou
Jarda a Helena Vondruškovi.**

Tak měla babka čtyři jabka?

Jarda: Měla.

*Co vás přivedlo k textu od
ořechovského Vlastika Pešky?*

J: Hledali jsme prostě pohádku. A v textech doma žádná vhodná nebyla, ať už to bylo její špatnou kvalitou nebo nevhodností pro obsazení našeho souboru. Hledali jsme proto v textech, jejichž synopse nabízí na internetu Dilia, několik jsme jich vybrali a nechali si poslat. Doma pak nejprve Helenka, poté já, jsme je přečetli a zjistili, že právě „Babka“ je pěkná pohádka.

Helenka umí líp číst?

J: Ano, a rychleji.

Co vás na textu zaujalo?

J: Je to vlastně jednoduchá pohádka, přesněji spojení čtyř notoricky známých pohádek, jsou

tam krásné jednoduché písničky. A tak jsme předpokládali, že bude jednoduché ji dobře a rychle nazkoušet. Ale když jsme začali se zkouškami a s loutkami, tak ono to zase tak rychle a jednoduše nešlo. Problém byl, co s loutkou, jak s ní zacházet, vztahy mezi loutkou a hercem a mezi herci vzájemně. A všechno se začalo prodlužovat.

Slyšel jsem, že jste ale měli ještě další důvody k výběru?

J: Jedním z dalších důvodů pro Peškovu pohádku byl fakt, že šla hrát menšímu počtu lidí. Dostali jsme totiž nabídku hrát pohádku v Madridu dětem z české menšiny. Čili kriteria na výběr se zpřesnila: Musela být pro tolik lidí, kteří byli nejen ochotni hrát, ale taky věnovat čas a finanční prostředky na cestu do Španělska, a navíc musela mít dekoraci, která bude jednoduše přepravitelná i letadlem. Když jsme pak pohádku hráli na přehlídce v Třešti, řekl nám porotce Vláďa Zajíc, že je to sice hezký, ale pro začátek jsme si vzali nejtěžší typ loutky, manekýny.

Helena: Byla to taková kufrová pohádka. Původně měly být loutky jen polštářky. Do Madridu nás pozvala členka našeho divadelního spolku.

J: Nakonec z toho sešlo, ale pohádku jsme stejně nastudovali. Takže scéna už není do kufru, ale domeček i další rekvizity jsou z

Vzdělávání na třetí

Včera proběhlo vítání před Divadlem Krakonoš kapku netradičně. Plánovaný soubor Doveda Sloupnice totiž přijede až dnes, a proto vlastně nebylo koho

vítat.

Opravdu
nebylo?

Ale ano,
vlastně
nikdy
oficiálně
nebyly na
přehlídce

přivítány vzdělávací kurzy a ty tu pracují hned tři: Klub režisérů SČDO, jenž už léta lektorsky vede Jiří Hraše a pedelem je Jaromír Kejzlar, druhým je seminář KDP, takzvaní půdičkáři, pod vedením Rudolfa Felzmana s pedelkou Hankou Dohnalovou a

posledním je dvoudenní seminář KDP mladým s lektorským dohledem Františka Laurina a s pedelem Janem Hejralem ml.

Všechny tři vzdělávací kurzy včera přivítala ředitelka přehlídky Svatava Hejralová a za SČDO Hana Dohnalová. Obě vyjádřily radost nad tím, že tady kurzy probíhají, že je o vzdělávání v nich stále velký zájem a vyslovily přání, aby tomu tak bylo nejen na jubilejní, čtyřicáté přehlídce příští rok, ale i v letech dalších.

(jn)

večerního představení Sylvu Ježovou.

Hosteska Monika žádné drby nevyzradila, zlí jazykové tvrdily, že nemohla, neb si nic nemohla pamatovat: „Když jsem se dozvěděla, že z Brněnce přijede osmadvacet lidí, trochu jsem se bála. Jenže v souboru byla paní Míla, kterou všichni poslouchali, takže převzala vlastně moji roli. Mílo, děkuji vám, krásně jste si s nimi poradila. Nezapomeňte, vy všichni, pečlivě tříkrát oběhnout kostel, ať se mi vrátíte,“ poučila své svěřence Monika.

Starosta spolku Krakonoš Karel Bárta zavzpomínal, jak vítal soubor z Brněnce poprvé: „Pamatuji si, že jsem nechtěl, abyste mě měli za blbce, že nevím, kde Brněnec leží a tak jsme se naučil železniční spojení odtud tam. Dnes si říkám, že to bylo trapný – po včerejšku každý, kdo dělá divadlo, bude vědět, kde je Brněnec. A pokud ne, tak si to rychle půjde najít, aby nebyl za blbce. Doufám, že vymyslíte něco na příští rok, abychom se s vámi tady zase setkali. Budu přát vám i nám, abychom všichni zažili zase to, co včera,“ popřál souboru Karel a předal Miladě Pavlasové puzzle

obrázku Divadla Krakonoš se slovy: „Maryši přestanou mordovat Vávry a spolu s paní generálkou, tedy s vámi, budou po odpoledních skládat.“

Slavnostní přípitek přednesl velký divadelník a přehlídkový poeta Jiří Hlávka: „Bylo tady jedno hodnocení, na kterém jsem prohlásil, že zůstanu tich a něm. Jsem přesvědčen, že tenhle soubor Karel nenutil hledat jiný titul, aby mohli zase přijet. Skutečně těžko se říká přátelům, bylo to fajn a zase přijďte. Bylo mi dobře, že jsem vás viděl, že jsem Maryšu viděl a že jsem všechno viděl - takže na divadlo a hlavně na přátelství,“ pozdvihl sklenku Hlávka.

Jakou asi mohla Slávka Hubačíková říci na závěr poudačku, než tu o tom velkém divadle ve Vysokém, kde pan Fog objel svět za osmdesát dní.

(jn)

bytelnějšího materiálu. Původně to měla být lehká konstrukce potažená látkou.

Loutkové divadlo ve vašem provedení ještě neznáme.

H: Chtěli jsme zkusit něco jiného, a tak dalším kritériem výběru pro mě bylo i to, že je určena pro děti od dvou let. Vydrží ji sledovat i děti mladší. Když jsem posuzovala, pro koho hrajeme v sobotu a v neděli, zjistila jsem, že to jsou právě takhle malé děti. Šestileté, osmileté už do divadla nepřijdou.

Co zažíváte s loutkovým představením nového?

J: V rámci děkovačky zůstane nakonec opona otevřená a všichni jdou s loutkami na kraj jeviště, aby si je děti mohly lépe prohlédnout a osahat. Ony jsou pak ohromně šťastné.

H: Člověk pak i poznává, jaké ty děti vlastně jsou. Některé k nám jdou s ostychem, jsou rády, že si

smí loutky pohladit. Ale některé jsou vyloženě zlé. Takové by se s loutkami chtěly prát! Dnes jedna holčička natrhla ucho lišákovi.

Jak jste s tímhle představením úspěšní?

J: Dnes máme šestnáctou reprízu.

I to zkoušení se zřejmě vyplatilo.

J: Určitě a navíc - do konce roku máme každý víkend někde představení.

H: Ale nejenom s pohádkou.

Co ještě hrajete?

J: Ono se to prolíná, pohádka má samozřejmě představení nejvíce, ale

jsou tam i další – Jirka Hlávka s monodramatem, stále hrajeme Lakomce a ještě na listopad chystáme premiéru nové věci - francouzské komedie Prázdniny snů.

Takže vás budeme mít zase možnost vidět nepřesrok ve Vysokém...

J: Tot' otázka!

(ph)

Dnes se představuje

**DS Krakonoš,
Vysoké nad Jizerou
Milan Schejbal, režisér**

Milane, byl jsi někdy oblečený jako ženská?

Já? Človeče, ne. Oblečený jako ženská – to mi zůstalo naštěstí odepřeno.

Jak se cítí Jirka jako ženská?

Myslím, že on je starej exhibicionista, takže ten se cítí asi dobře. Má za sebou Charleyovu tetu, kde hrál v ženských šatech, a zkušenosti z ní tady bohatě využil.

Odkud jste vzali tu představu, že budete hrát tetičku? Koho to byl nápad?

Jirka za mnou přišel před lety, že by si zase chtěl zahrát divadlo a

jestli nemám něco pro mň lidí. V té době on sám režíroval hodně obsazené představení, a tak říkal, že si chce trochu odpočinout. Vzpomněl jsem si, že tuhle hru hráli před lety v mosteckém divadle, a tak jsem ji sehnal. Požadavek byl, aby to byla sranda, ale ne jenom, pro málo lidí, a aby si Jirka zase zablblnul. Dal jsem mu přečíst Polib tetičku, jemu se zalíbila a tak jsme do toho šli.

Máte takové územně široké obsazení. Jak to zvládáte dohromady?

Zvládáme to jako vždycky. Hodně jsem jim pomáhal, vždycky jsem postavil scénu a oni si ji pak museli zkoušet sami, protože bohužel nemůžu na každou zkoušku dojíždět. Nejvíce práce jsme zvládli, když jsme přijeli do Vysokého na víkend. Myslím, že to klapalo bez problémů. Samozřejmě teď do představení za těhotnou Lucii naskočila jako host Marcela, a tak jsme tu měli trochu

problém s jejím dojížděním. Ale

Loučení s Brněncem

„Když v hledišti začnou slábnout a žloutnout světla, když se setmí docela, lidé ztichnou a osvíti se jen magický obdélník portálu, když magicky zašumí opona, neznám nic krásnějšího, co by člověk na tomto světě prožil,“ sdělil slovy Bohumila Bezoušky při včerejším loučení souboru DS Eduarda Vojana z Brněnce Vlastík

Ondráček jakožto zástupce SČDO.

Svatka Hejralová, ředitelka přehlídky, mu odporovala, že zná ještě krásnější pocit než čekat v portálu, a to pocit diváka v hledišti, kde bylo nádherně. „A to jsem zažila včera. Nestává se často, ani jednou za pět let, dokonce ani jednou za deset let, aby hlediště vstalo. Na přehlídce jsem to zažila dvakrát, jako herečka jen jednou. Tenhle pocit se prostě musí zažít. A přiznejme si, o

co jiného nám jde, než aby diváci zatleskali a aby nám všem bylo dobře, aby jeviště splynulo s hledištěm. A já jsem ráda, že tenhle krásný pocit jsem mohla včera zažít,“ řekla Svatka souboru z Brněnce a vybrala si k předání pamětního listu opět (jak jinak) muže z odjíždějícího souboru tím byl představitel Lízala Karel Trnečka: „Oba Francci jsou sice krásní, ale pan Trnečka je pro mě ztělesněním zemitého chlapa, kterých už dnes potkáváme málo a v němž se snoubí drsnost s něhou,“ pronesla na adresu herce z Brněnce Svatka Hejralová.

Vlastík Ondráček dodal, že za těch šedesát let v amatérském divadle viděl mnoho představení, ale tří si opravdu váží: „Maryša z Květné před dvaceti lety, Rok na vsi z Boleradic a od včerejška je to ta vaše Maryša. Kdybych za život viděl jen ty tři inscenace, mohl bych spokojeně umřít, ale to já ještě nechci,“ konstatoval Vlastík a rozhodl se obdarovat za soubor půvabnou představitelku Maryši z

„Dohodli jsme se, že ve hře se hodně objevuje motiv - komu může člověk věřit, komu měla Maryša věřit. Původně jsem svým svěřencům z půdičky chtěl uložit domácí úkol - najděte zlomový bod, kdy se Maryša rozhodne vdát a kdy se rozhodne spáchat vraždu. Zapomněl jsem na to a byl jsem tomu rád, protože bychom asi úplně přesně tu scénu nenašli. Došli jsme totiž v našich diskuzích až k takové krajnosti, že už když si Maryša Vávru bere, je rozhodnutá, že ho zlikviduje. Ze závěru hry nám ale také vyplynulo, že před vraždou viděla mlynáře s Rozárou, a tak ho vlastně mohla i otrávit ze žárlivosti? Rozára nám nadělala trochu zmatek, protože to byla služka, která je paní domu, zatímco hospodyně drhne podlahu. Když se navíc dobrovolně nechá svázat od Vávry, uvažovali jsme o běžných sexuálních praktikách v rodině Vávrových,“ vysvětloval hnutí myslí půdičkářů lektor Felzmann.

Všichni v semináři ovšem přivítali poslední jednání a devastaci jeviště: „Ta hrozná halda beznaděje, do který je zahrabaný mrtvý mlynář, z toho jsme prostě byli paf!“, přiznal Rudolf Felzmann a dodal, že jinak ale by na hodnocení celé inscenace, kdyby to povolil, potřebovali hvězdičky.

(jn)

Asi to byl zázrak

*Už když v to pondělní ráno
vykoukl jsem oknem ven,
sluníčko – to tolik hřálo,
že to bylo jako sen.*

*Říjen je – a třináctého,
to se může leccos stát -
Krakonoš a slunce řekli
„nenechte se vylekat.*

*Dnes zážitek převeliký
bude před vás předložen
a ještě za hodně dlouho
vzpomenete tento den.”*

*Trochu nevěřicně hlavou
na sluníčku blýsknul jsem -
asi nemám víru pravou,
nu – tož s tím zázrakem sem!*

*Loučení – vítání – no to se
vždy – o soubor – otočí.
A přehlídka – ať chcem – nechcem
o zoubček poskočí.*

*Všechno bylo, jak se patří,
nevím, co bych o tom psal.
Přišel večer – třináctého
a tu se ten zázrak stal.*

*Vy – z Brněnce – kamarádi,
vaše „Maryša“ je lék!
Duši divadelnickou mi hladí,
potlesk vám to večer řek!*

*Kdybych spočet, co jsem viděl -
jenom co jsem nahrál sám.
Ne, že bych se za to stydl.
Ale nad vše – díky vám.
- Jiří Hlávka -*

ona se hodně naučila podle videa a byla docela připravená.

Měli jste během zkoušení nějaký zázrakel? S něčím jste si nevěděli rady?

V téhle hře je zázrakelů! Nejsložitější byla asi poslední scéna, která je založená na telefonech. To, když se zkoušelo, byl pěkný maglajs. Jirka tady vlastně mluví do dvou telefonů - do mobilu a zároveň do interkomu,

jednou mluví jako Lenny a podruhý jako tetička. Samozřejmě, že to na zkouškách neustále pletl. Nejhorší tam jsou takové ty větičky, které má třeba Gus – něco se odehrává a on musí říct větu, jinak by hra nepokračovala dál. To byl asi největší zázrakel. A pro Jirku byl i problém zapamatovat si, do kterého telefonu zrovna mluví.

Prošli jste Josefovým dolem, jak to tam vypadalo?

Já jsem tam nemohl kvůli pracovním povinnostem, ale hrozně si to tam pochvalovali. Že to bylo fajn, lidi velmi vstřícní, a pokud vím, tak v Josefači hrajou vždycky rádi.

*Tak zlomte vaz.
Čert tě vem.*

(ph)

Chtěla bych je mít ještě víc ráda

„Poprvé jsem při aplausu povstala na amatérském představení a povstala jsem ráda,“ přiznala hned v úvodu včerejšího rozborového semináře vykopávající členka poroty Máša Caltová. Vzhledem k tomu, že povstávala po představení Maryši, kladla si otázku, v čem je právě tento titul tak skvělý i pro současnou diváckou generaci? O čem je ještě možné přemýšlet?

„Možná to bude v tom, že látka pro napsání jednotlivých postav do hry je opravdu sebraná ze života a právě díky těm živým vzorům jsou velmi živé i postavy,“ uvažovala Máša nad hrou bratří Mrštíků, která i přes své nesporné klady čekala tři roky na uvedení v Národním divadle. „Tehdy byla napsána na velmi aktuální téma, protože bylo naprosto běžné, že rodiče rozhodovali o budoucím životě svých dospělých dětí. A ačkoliv dnes už aktuálnost tématu pominula, přesto titul stále láká režiséry k novému a novému zpracování. Proč? Co vlastně na ní přitahuje v 21. století, proč má právo být na repertoáru, proč ji lidé tleskají?“ zahltila auditorium svým dotazy Máša.

„Jaký je svět kolem Maryši? Na prvním místě jsou peníze, lidé kolem ní používají k životu manipulace, podvody. Skutečné kvality Maryši, její cit, ryzost, opravdovost se nenosí, protože nejsou praktické. Pokud někdo tak vybočuje ze společnosti, chce žít dle svého, pak je třeba jej přizpůsobit daným zvyklostem, zařadit jej. A takový jedinec se

podvolí, ale nepřizpůsobí. A tady je ta velká tragedie – i současná – člověk se ocitá v naprosto bezvýhodné situaci, protože v tom nedokáže žít. Musí žít v průměru, v morálce, která mu není vlastní,“ pokusila se divadelní dramaturgyně najít odpovědi na své dotazy.

Přiznala, že úprava textu hry Zdeňka Černína je naprosto vynikající: „Mluví dnešním jazykem, i když v nářečí, a otevírá prostor pro akci. A tady je neuvěřitelná zásluha souboru i režiséra, že upravený text, který však ctí předlohu, dokreslili

dělá, chtěla najít přesná spojení. I každý kritik viděl v tomto aktu něco jiného – jeden mstu za smrt Francka, jiný fakt, že zešilela, Masaryk řekl o Maryše, že si neváží ani toho, že může žít a vychovávat tři nevinné děti. Další kritik řekl, že nese svůj úděl pevně a nehodlá ustoupit. Jiný mezi její ubíječe zařadil i jejího krutého, sobeckého milence.

„Tam kde je koncepce postav a situací průkazná, tam žádný problém není. Při kolísání mezi

něčím a něčím si pak klademe otázky společně s Mášou. Už od Oidipa jsou vždycky ve velkém dramatu dána pravidla, že největší tragédie jsou ty, které si člověk připraví sám, a největší pasti jsou ty, do kterých se sám dostane. Jestliže se postavy záměrně

dostávají do neřešitelných pastí, pak to představení o něčem vypovídá,“ uzavřel své vystoupení na semináři předseda poroty František Laurin.

Co na to Mistr Půda?

Půdičkáři mohli představení Maryši hodnotit ještě za pomoci mladé krve, neboť jejich nočního semináře po představení se zúčastnili také studenti z kurzu KDP mladým, který tady po dva dny probíhal.

„My už všichni Maryšu pákrát viděli, někdo ji dokonce i hrál, a tak než jsme začali diskutovat, rádi jsme si podebatovali s těmito nedotčenými stránkami papíru, aneb z kurzu

mladých znaly hru jen dvě dívky,“ přihlásil se o slovo na semináři mluvčí půdičkářů Mistr Půda alias Rudolf Felzmann. Řekl, že společně se studenty semilského gymnázia se pokusili pojmenovat, o čem Maryša pro ně byla, kam inscenace směřovala.

jakoby nahá - nic jiného ji nezbyvá, než odejít nahá z tohoto světa.“

Jediné, co ve výtvarné stránce inscenace Petrovi vadilo, je fakt, že ač jsou do posledního detailu důmyslně vymyšlené a připravené, tak na Maryše dva roky jejího manželství a radikálního zlomu v životě nejsou vůbec patrné: „Ona je pořád stejně krásná. Možná nějaký detail, který by ji ubral krásy....“

Vávra je sadista

Předseda poroty František Laurin připomněl historická fakta neslavné premiéry dnes slavné hry bratří Mrštíků, jež se stala osnovnou hrou české dramatiky: „Před premiérou měla celkem osm zkoušek, na jeviště se však téměř nedostali, protože souběžně se chystala premiéra tehdy tolik populární operety Netopýr. Kulisy neměli a divadlo nenechalo dělat

nové, takže se Maryša poprvé v Národním hrála ve scéně

z Gazdiny roby. Když přišel Mrštík za rekvizitářem s nějakou žádostí, odbyl ho tento se slovy – dejte mi pokoj, já mám své starosti, připravujeme Netopýra, nemůžem se zabývat takovým ...“, uvedl svůj příspěvek na hodnotícím semináři František Laurin. Připomněl, že předností inscenace byla jistá zkratkovitost scén: „S velkou radostí jsem sledoval, že soubor má dvě výborné Maryši a dva Francky ve sladěných dvojicích. První Maryša má silný dramatický náboj, je ostřejší, druhá je lyričtější. První Francek je víc furiantský, druhý sice není takový furiant, není tak výbojný, ale je to plebejský, proletářský kluk, který jde tvrdohlavě za svým,“ pochválil čtveřici hlavních představitelů ústřední dvojice dramatu.

Jediný problém měl předseda poroty se scénou bičování Rozáry. „S tím si nevím rady. Když ji ztluče v afektu, je to normální – on neví kudy kam. Tenhle Vávra je inteligentní, hraje úsporně, každé vyslovené slovo přesně sedí. Ale když ji přiváže, tak afekt ze zoufalosti toho člověka tu není, tohle je vědomé gesto sadisty.“

Pojetí jednotlivých postav může být různé. I recenzenti v různých dobách o různých Maryšách se vyjadřovali různě. Většina se jich však vždy točila kolem vraždy Vávry a ptala se, proč to to děvče

obrazem a akcí.“

Dále Máša mluvila o vynikajících nápadech v inscenaci, které byly originální a na ni velmi zapůsobily - mytí hlavy, zouvání bot – prostě situace, v nichž se odráží nějaký vztah: „Někdy jsou situace i dále, než napsali autoři,“ podotkla.

Doznala však, že s některými měla naopak problémy: „Například scéna s Rozárou, ta se mi v něčem vzpírá. Rozára vlastně přebírá funkci paní domu a milenky Vávry a tím mi jde v něčem proti smyslu hry. Od Mrštíků je Rozára spojenec, téhle Rozáře by Maryša přece nemohla důvěřovat.“

Jedničku udělila porotkyně všem hereckým výkonům bez výjimky: „Neviděla jsem v představení slabinu. Všechny postavy jsou promyšlené, nejsou tam žádné kudrlinky, žádné popisy, postavy jsou komponované, přesto emocionálně naplněné, jejich gesta úsporná, ale s vlastním významem a výrazností.“

„Skvělý je, že ve hře, která je pro mě temná, jste vy našli i humor, který tam autor nenapsal. A jsem za to vděčná. Nicméně, s jednou věcí mám problém – a to je výklad

Maryši. Její představitelka, která hrála ve večerním představení, je nesmírně půvabná, krásná herečka, již je báječné vidět na jevišti, fantasticky zahraje svůj vztah k otci, lyrčnost, ale v tom lámání je méně vzdorovitá, a já myslím, že její odpor by měl být silnější – protože oni ji zbaví toho, co je pro ni nejcennější, ale nezlomí ji. A

když se vrátí Francek a láká ji do Brna, tak pochopí, že už se nevrátil ten její František, ale někdo, kdo se chce pomstít a ona je jen nástrojem jeho pomsty. A pro mě je klíčovou otázkou, proč vlastně pak zabije Vávru - ona nedokáže odejít z manželství, protože východisko díky Franckově změně není. Podle vašeho výkladu to trochu vypadá, že Vávru otráví, protože on zahýbá se služkou. Ale tak to není, zahýbáním by jí dal Vávra pokoj a to ona chce. Ale ona zabíjí Vávru

proto, že tento život není život. Ona se nechce přizpůsobit vládnoucí morálce, a tak páchá vlastní sebevraždu. Je to uvědomělý akt, pro ni je lepší i kriminál, než aby žila v nepřijatelném světě. Paradox situace je v tom, že lidi, kteří ji

dohnali ke zločinu, ji nakonec ze zločinu obviní. Zločin způsobili oni, ale nejsou schopni sebereflexe. Nerozumím proto jejímu pobíhání, podle mě by tam měl být člověk, který vraždou našel svůj klid. A v tom je ta hra strašlivě aktuální i dnes. Přiznám se, že jsem trochu tomu konci nerozuměla. Bylo mi líto, že nemůžu s představením jít do absolutního konce. Nechci ale dávat návody, jen nabízím přemýšlení, které můžete ale nemusíte přijmout. Šla jsem s představením který se mi líbilo a který jsem obdivovala a který bych chtěla mít ještě víc ráda,“ Ukončila

svůj rozbor brněnské Maryši Máša Caltová.

Muzika v Maryši je dle představy autorů

Jak řekl Jiří Hraše, mohlo by se zdát, že inscenace Maryši se silným hudebním podílem jsou dílem zejména posledních let. „Před tím existuje Maryša jako stroze sociální drama. Dnešní podoba proti tomu by mohla vzbudit dojem, že se z b a v u j e m e mrštíkovského realismu, ale je tomu právě naopak,“ řekl porotce a dokladoval tento omyl

na příkladech bohatých poznámek autorů slavného titulu v originální psané podobě hry. „Jejich poznámky uvádí i přesné znění písní, které by se tam měly ozvat a přinášet správnou náladu. Jsou zde i bohaté poznámky k ozvučení – například koncert úderů cepů, nebo dokonce, když Vávra se žene po pušce a nábojích do komory za scénou, má se odtud ozvat úder víka truhly a zaskřípění zámku. Takže je vidět, že ani oni nemířili k strohému sociálnímu realismu a současné podoby proto odpovídají poetickému realismu Mrštíků,“ přidal jen pár poznámek k rozboru

představení Maryši souboru z Brněnce Jiří Hraše.

Snad by mohla být ošklivější

„Mám krátký čas, ale nemůžu se nezmínit o Brněnci jako takovém – jsem světoběžník bez kořenů a Brněnec je mi strašně blízký právě v tom, že tak jak já nepatřím nikam, tak on také nikam nepatří, jelikož leží na pomezí všeho. A tak je všude strašně daleko a co tam ty lidi mají dělat jiného, než hrát divadlo,“ svěřil se se svou náklonností k souboru z Brněnce nyní pražský výtvarník Petr Kolínský.

„Koncept vaší Maryši je velmi divadelní, je to skutečná inscenace - jeviště na jevišti v naprosto modelovém schématu, otevřené zákulisí přeskakuje někdy z obyčejného zákulisí. Z herců se stávají i kulisáci, i když tahle poloha není úplně jasná, ale mě to vůbec nevadilo, protože každou

chvilu jsem se soustředil na herce a na děj, který se odehrával v trojúhelníku šikminy. Jako by byl v jevištním jevišti vymezený ještě superdůležitý prostor,“ vrátil se porotce ke své úloze hodnotitele výtvarné podoby představení. Podle jeho slov je představení někdy postaveno skoro až na filmovém detailu hereckého obličej „natlačeného“ na diváka. „Po celou dobu až do posledního konce se se scénografií zachází jako s inscenačním záměrem - padl tady termín poetický realismus, poezie až baladičnost, která se vrací ve výtvarné podobě na konci opět se svíčkami,“ dodal Kolínský.

Jediný výtvarník v porotě se pochopitelně vyjádřil i k podobě kostýmů brněnské inscenace: „Musím zmínit jejich velmi obecnou divadelní hodnotu. Nejsou popisný – nejsou to kroje z nějaké lokality - ani výtvarně vymyšlený,“ konstatoval porotce – estét, podle jehož slov tady kostýmy slouží totálně hře a hercům. „I ten svatební věnec připomíná trnovou korunu, tedy ukřižování. Kostýmy jsou důsledně budované dramaticky. Například Maryša celý zbytek dramatu odehraje vlastně